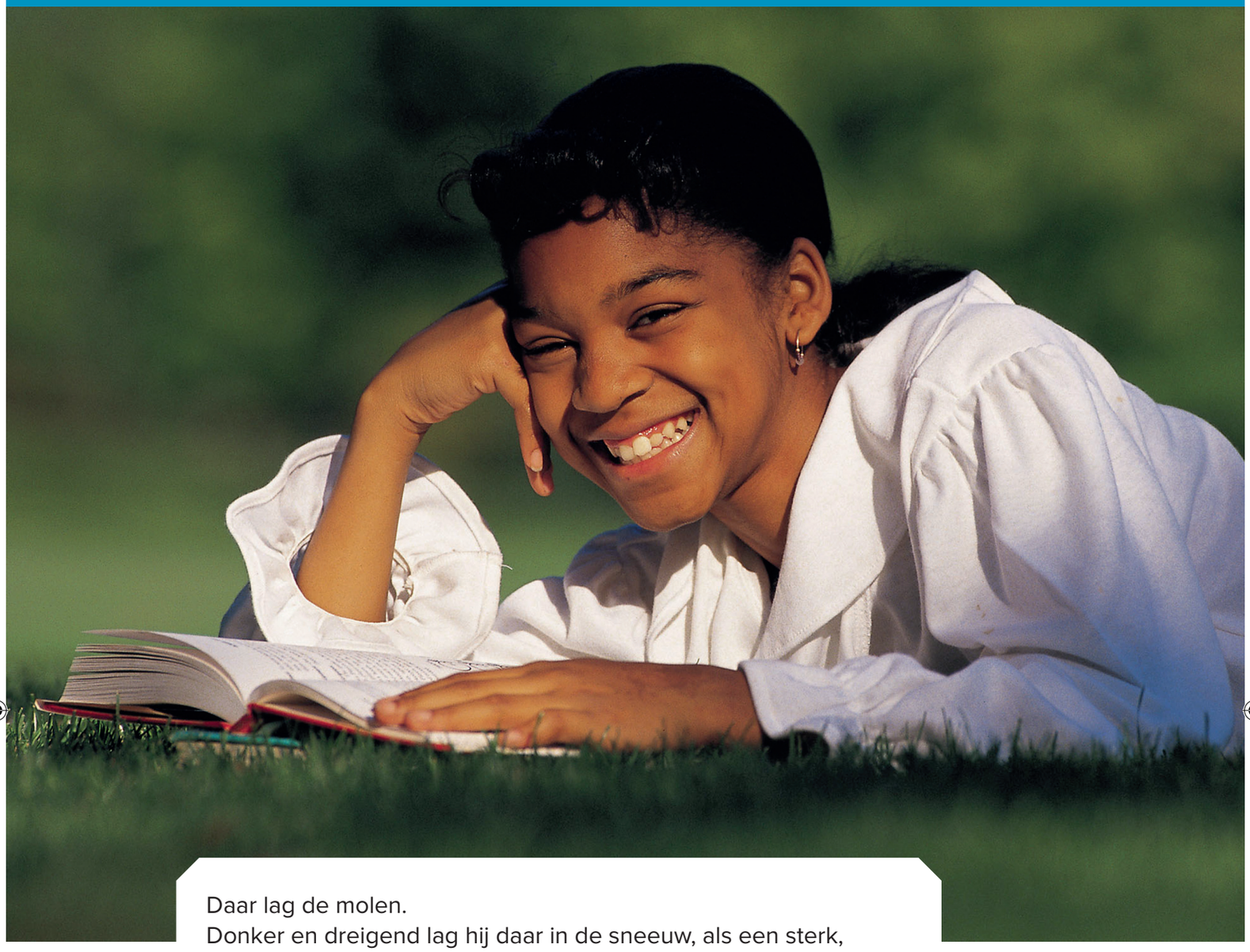
Lekker lezen

Daar lag de molen.
Donker en dreigend lag hij daar in de sneeuw, als een sterk, gevaarlijk dier dat loert op zijn prooi. Ik hoef er helemaal niet heen, er is niemand die me dwingt, dacht Krabat. Maar meteen daarop schold hij zichzelf uit voor hazenhart, raapte al zijn moed bijeen en kwam het bos uit. Heel kalm liep hij op de molen toe. De deur was dicht, dus klopte hij aan. Na één- of tweemaal kloppen bleef alles daarbinnen nog steeds doodstil; geen blaffende hond, geen krakende trap, geen rammelende sleutelbos - niets.
Krabat klopte nóg eens, zo hard dat zijn knokkels er pijn van deden. Weer bleef alles in de molen stil. Hij probeerde de grendel van de deur: ja, die ging open. Hij stapte naar binnen.
Stilte als het graf ontving hem, diepste duisternis omhulde hem, maar helemaal achter in de gang was een zwak lichtschijnsel zichtbaar, niet meer dan een gloeiende spijker.

Uit: **Meester van de zwarte molen** van Otfried Preussler

Fictie - Lekker lezen BK1.indd 1 15-7-2014 9:33:30

Wat ga je doen?

Je gaat aan de slag met boeken, verhalen, en films. Je maakt het eerste deel van je eigen fictiedossier. In dat fictiedossier houd je bij wat je gelezen hebt en wat je ervan vond. Je gaat ook bezig met gedichten. Je gaat op allerlei manieren met taal spelen, net zoals echte dichters dat doen.

Wat heb je daarbij nodig?

Om een fictiedossier te kunnen maken, ga je eerst lezen en kijken:
- je leest verschillende soorten teksten;
- je kijkt naar verschillende films;
- je krijgt aanwijzingen om je eigen leesdossier te maken;
- je kiest wat je het meeste aanspreekt;
- je gebruikt je emoties, je fantasie en je gevoel voor humor.

Wat leer je?

Je leert:
- welke verschillende soorten teksten er zijn;
- hoe een schrijver kan spelen met tijd, plaats en personen;
- wat je zelf het liefst wilt lezen en waarom;
- naar welke films je het liefst kijkt en waarom;
- hoe je gedichten kunt herkennen;
- op welke manieren dichters met vorm en woorden spelen en waarom dichters dat doen;
- antwoord geven in hele zinnen.

Fictie - Lekker lezen BK1.indd 2 15-7-2014 9:33:30

1 Lekker lezen

Vraag aan iemand die graag leest, wat er nu zo leuk is aan lezen: wat denk je dat hij zal zeggen? Dat de rillingen over je rug kunnen lopen, omdat het verhaal zo spannend is. Dat je niet kunt stoppen met lezen, omdat je zo graag wilt weten hoe het afloopt. Dat je zo meeleeft met een persoon in het verhaal, dat je bijna voelt wat hij voelt. Dat je soms over je schouder kijkt om te zien of die geest er niet echt is. Dat je zo in het verhaal zit, dat je niets merkt van wat er om je heen gebeurt. Dat je moeder je drie keer moet roepen voor het eten, voordat je haar hoort. Ja, dat boek is ook zo spannend!

1 Ervaringen met lezen

Deze module gaat over lezen. Om te kijken wat voor ervaringen je zelf met lezen hebt, beantwoord je de volgende vragen.

1 Ben je vroeger weleens voorgelezen door je ouders, je broer of zus, je opa of oma, de juf op school, of iemand anders?

Ik ben vroeger voorgelezen door .....

2 Noem vijf boeken waaruit jij bent voorgelezen. Zet achter elk boek hoe je het vond. Kies steeds uit: **spannend - voorspelbaar - verrassend - kinderachtig - interessant - leuk**.

.....

.....

.....

.....

.....

3 Op welke leeftijd begon je zelf boeken te lezen?

Met ongeveer ..... jaar ben ik begonnen met zelf boeken lezen.

4 Wat voor soort boeken vind je het leukst? Kies uit: **spanning - griezel - problemen van nu - humor - geschiedenis - anders, namelijk ...**

Ik vind .....

5 Denk eens goed na waar en wanneer je het liefst leest. Soms heb je een duidelijke voorkeur, bijvoorbeeld 's avonds in bed voor het slapen gaan.

Ik lees het liefst een boek .....

6 Noem vijf boeken die je zelf gelezen hebt. Zet achter elk boek steeds hoe je het vond. Kies uit: **spannend - voorspelbaar - verrassend - kinderachtig - interessant - leuk** en geef aan waarom je dat vond.

.....

.....

.....

.....

.....

Fictie - Lekker lezen BK1.indd 3 15-7-2014 9:33:30

2 Beestjes

Lees het fragment **Insecten** en beantwoord de volgende vragen.

1 Uit wat voor soort boek komt dit fragment? Kies uit: **humoristisch boek** - **avonturenboek** - **een boek over schoolproblemen** - **een westernboek**.

Dit fragment komt uit een .....

2 Kun je uit dit fragment opmaken, waar het boek vooral over gaat? Kies uit: **heel grote muggen** - **een meisje en een jongen** - **een kas met dieren**.

Dit fragment gaat over .....

3 Wat maakt dit fragment spannend? Kies uit: **korte zinnen** - **de beschrijving van de kas** - **de beschrijving van het uiterlijk van de muggen**.

Dit fragment wordt spannend gemaakt door .....

4 Lijkt je dit een leuk boek, dat je wel zou willen lezen? Waarom wel of niet?

Ik zou dit boek ..... , want .....

Insecten

Toen het gezoem in de kas aanzwol, voelde Thamar hoe er overal op haar lichaam kippenvel ontstond. Dat gezoem kwam van die beesten, realiseerde ze zich. Haar nekharen kwamen nu ook overeind.
Gebiologeerd staarde ze in een van de terrariums. Vijftien beesten telde ze. Een ervan zat voor haar neus op de ruit geplakt. Hij was bijna zo groot als haar gezicht. Er leken poten uit zijn hele lijf te komen. Hij had ook sprieten op zijn kop en een angstaanjagend grote angel. Ze moest meteen aan Yoeri denken. Dit waren vast diezelfde grote muggen waarover hij had verteld. Was hij geprikt door zo'n beest? Ze ademde moeizaam in en voelde misselijkheid opkomen. De angst sloeg als een vloedgolf door haar buik. Het was ook veel te heet hier, stelde Thamar zichzelf gerust. Ze had het gewoon te benauwd. Toen werd haar oog getrokken door iets achter in de kas.

Uit: **Gonzend gevaar** van Tanja de Jonge.

3 Verzinnen maar

Lees de theorie **Fictie - echt of niet?** en beantwoord de volgende vragen in hele zinnen.

1 Wat gebruikt een schrijver als hij fictie schrijft?

Een schrijver .....

2 Wat is 'een realistisch verhaal'?

Een realistisch verhaal is .....

3 Waaraan zie je dat een verhaal realistisch is?

Je ziet dat een verhaal realistisch is, als .....

4 Soms zie je direct dat het een verzonnen verhaal is. Waar zie je dat aan?

Een verzonnen verhaal herken je soms aan het feit .....

.....

5 Het gaat bij fictie niet alleen om boeken. Welke andere vormen van fictie zijn er? Noem er minstens drie.

Drie andere vormen van fictie zijn: .....

.....

Fictie - Lekker lezen BK1.indd 4 15-7-2014 9:33:31

Fictie - echt of niet?

Deze module gaat over **fictie.** Het woord fictie betekent **een verzonnen verhaal**. Het verhaal is dus niet echt gebeurd. De schrijver heeft het verhaal zelf bedacht. Hij heeft zijn **fantasie** gebruikt.
Soms zie je direct dat het een verzonnen verhaal is: er gebeuren dingen die in het werkelijke leven niet zouden kunnen gebeuren. Iemand kan bijvoorbeeld vliegen zonder machine of kan zo door een muur heen lopen.
Maar sommige boeken of verhalen lijken heel echt. Het is net of de schrijver een verhaal, dat echt zo gebeurd is, heeft geschreven. Zo'n verhaal heet een **realistisch** verhaal. Het zijn verhalen die echt zouden kunnen gebeuren, maar die **verzonnen** zijn. In realistische verhalen komen voorwerpen en mensen die in de werkelijkheid echt zouden kunnen voorkomen voor. De gebeurtenissen zouden jou ook kunnen overkomen.
Vaak zijn hier-en-nu verhalen realistische verhalen, maar ook een verhaal over de Middeleeuwen kan realistisch zijn. Dan beschrijft de schrijver het verhaal zo dat het net lijkt of het in de Middeleeuwen zo is gebeurd.
Het gaat bij fictie niet alleen maar om boeken. Er zijn veel meer vormen van fictie. De bekendste zijn:
- strips;
- gedichten;
- televisieseries;
- toneelstukken;
- films.

4 Leuke verhalen

Luister naar het verhaal **Het boek**. Beantwoord de vragen.

1 Wat vond je van het verhaal? Leg uit waarom je het verhaal bijvoorbeeld leuk, spannend, grappig, interessant, saai of moeilijk vond.

Ik vond het verhaal .....

2 Was dit een realistisch verhaal? Hoe weet je dat?

Ik vond dit verhaal .....

3 Wat gebeurt er in het verhaal? Schrijf het in drie regels op.

Een jongen komt op .....

.....

.....

4 Lees je zelf weleens aan iemand voor? Zo ja, wie lees je voor en wat lees je dan?

Ik lees .....

5 Wat vind je leuker: dat een verhaal wordt voorgelezen of dat je het zelf leest? Waarom?

Ik vind het het leukst om .....

.....

6 Wat moet een goed verhaal volgens jou bevatten? Leg je keuze uit. Kies bijvoorbeeld uit: **spanning - humor - levensecht - griezelig - avontuur - problemen van nu - leeftijdsgenoten**.

Een goed verhaal bevat .....

.....

Fictie - Lekker lezen BK1.indd 5 15-7-2014 9:33:31